

Forskrift om taksering av formues-, inntekts og fradragsposter mv. som må fastsettes ved skjønn til bruk ved fastsettingen for 2023.

Fastsatt av Skattedirektoratet 27.11.2023 med hjemmel i skatteforvaltningsloven § 9-8, jf. delegeringsvedtak 16. september 2016 nr. 1067.

Kapittel 1. Generell del (fast eiendom, lønnstakere, private forhold, mv.)

§ 1-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt i skatteloven eller i den enkelte paragraf nedenfor, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret, jf. skatteloven § 4-1 første ledd.

§ 1-1-1 Bolig- og fritidseiendommer

Boligeiendommer (herunder i boligselskap som omfattes av skatteloven § 7-3) formuesverdsettes etter reglene i skatteloven § 4-10.

Bolig- og fritidseiendommer i utlandet og på Svalbard verdsettes etter de regler som gjelder for fritidseiendommer i Norge. Om fritidseiendommer leid ut i eierens næringsvirksomhet, se § 2-1-1.

For fritidseiendommer (herunder i boligselskap som omfattes av skatteloven § 7-3) skal det ikke foretas noen generell økning av formuesverdiene for inntektsåret 2023. Dette gjelder også for fritidseiendommer på Svalbard og i utlandet.

Har en fritidseiendom i løpet av 2023 steget i verdi pga. påkostninger mv., skal eiendommens formuesverdi heves til takstnivået (formuesverdier) for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen. Dette gjelder også når påkostninger mv. er foretatt tidligere uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til skattemyndighetene. Omsetning eller endrede eiendomsskattetakster i kommunen gir i seg selv ikke grunnlag for å endre formuesverdien.

Ved første gangs taksering av nybygde fritidseiendommer skal formuesverdien verken overstige 30 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 30 prosent av eiendommens markedsverdi. Samme norm kan benyttes for tilbygg og påkostninger.

Formuesverdien på fritidseiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned av skattepliktige.

§ 1-1-2 Annen fast eiendom utenfor virksomhet, herunder ubebygde tomter

Det skal ikke foretas noen generell økning av formuesverdiene for inntektsåret 2023.

Ved første gangs taksering skal formuesverdien verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi.

Formuesverdier som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned av skattepliktige.

Omsetning av en eiendom eller endrede eiendomsskattetakster i kommunen gir i seg selv ikke grunnlag for endring av formuesverdien.

Skattepliktige kan sette ned etablerte formuesverdier som overstiger 80 prosent av dokumentert markedsverdi. Formuesverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 80 prosent av dokumentert markedsverdi.

§ 1-1-3 Private biler/motorsykler/snøscootere/bobil

Private biler/motorsykler/snøscootere/bobil verdsettes med utgangspunkt i hovedimportørs listepris for kjøretøyet ved registrering som ny med tillegg av listepris for eventuelt ekstrautstyr:

Registreringsår som ny

2023 75 prosent

2022 65 ”

2021	55	"
2020	45	"
2019	40	"
2018	30	"
2017	20	"
2008 t.o.m. 2016	15	"
1994t.o.m. 2007	1000 kr	

Kjøretøy registrert som ny i 1993 eller tidligere anses som veterankjøretøy og verdsettes til antatt salgsverdi.

Har kjøretøyet av spesielle grunner gått særskilt ned i verdi, kan verdien settes lavere enn hva som følger av skalaen ovenfor.

§ 1-1-4 Campingvogner

Campingvogner verdsettes med utgangspunkt i campingvognens listepris som ny etter skalaen i § 1-1-3.

§ 1-1-5 Lystfartøy

Båt med antatt salgsverdi (medregnet motor og fast utstyr) på kr 50 000 eller høyere, regnes som lystfartøy. Formuesverdien kan i utgangspunktet settes til 75 prosent av forsikringssummen eller antatt salgsverdi. For båt med antatt salgsverdi på mindre enn kr 50 000, se § 1-1-6.

§ 1-1-6 Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt

Innbo og annet løsøre (unntatt motorkjøretøy, campingvogn og lystfartøy, som omfattes av bestemmelsene ovenfor) kan vanligvis verdsettes i forhold til forsikringssummen slik:

Av de første kr 1 000 000 fastsettes formuesverdien til 10 prosent

Av de neste kr 400 000 fastsettes formuesverdien til 20 prosent

Fra kr 1 400 001 fastsettes formuesverdien til 40 prosent.

Er forsikringssummen ikke kjent, for eksempel ved kollektiv hjemforsikring, eller når innbo og løsøre ikke er forsikret, kan antatt gjenanskaffelsesverdi tre i stedet for forsikringssummen ved beregningen ovenfor.

Formue som faller inn under § 1-1-6, er bare skattepliktig med den del av samlet verdi som overstiger kr 100 000, jf. skatteloven § 4-20 første ledd bokstav b.

§ 1-1-7 Festeavgift til bolig- og fritidsformål

Formuesverdien av bortfesters krav på festeavgift beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med en kapitaliseringsfaktor, se § 2-1-5.

Fester kan kreve fradrag for beregnet festeavgift ved fastsettelse av formuen. Gjeldsfradraget beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med en kapitaliseringsfaktor, se § 2-1-5.

§ 1-2 Inntektssatser

Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere

§ 1-2-1 Kostbesparelse

(Opphevet)

§ 1-2-2 Godtgjørelse til kost og losji ved yrkes-/tjenestereiser eller arbeidsopphold med overnatting – innenlands og utenlands

(Opphevet)

§ 1-2-3 Godtgjørelse til kost og losji ved yrkes-/tjenestereiser eller arbeidsopphold med overnatting – utenlands

(Opphevret)

§ 1-2-4 Kost på yrkes-/tjenestereiser uten overnatting

(Opphevret)

§ 1-2-5 Langtransportsjåfører - kost ved kjøring i Norge og i utlandet

(Opphevret)

§ 1-2-6 Fastsetting av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.

(Opphevret)

§ 1-2-7 Smusstillegg – skattefri del

Ved fastsettingen anses 1/3 av smusstillegget som skattefritt, men i alminnelighet ikke over kr 2 588.

§ 1-2-8 Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere

Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere innen lagidretter hvor det er nødvendig med spesielt utstyr, som f.eks. sko, drakt, beskyttelse mv., anses ikke å gi skattepliktig overskudd når godtgjørelsen utgjør inntil kr 310 per oppdrag. Vilkåret er at samlet utstyrsgodtgjørelse fra samme oppdragsgiver ikke overstiger kr 3 100 per år. Det er videre en forutsetning at dommeren faktisk har kostnader til slikt utstyr, og at slike kostnader ikke blir dekket på annen måte.

Utstyrsgodtgjørelsen kan utbetales i tillegg til beløp som kan utbetales skattefritt etter sktl § 5-15 (1) bokstav i, jf. forskrift av 23.11.2016 nr. 1360 (skatteforvaltningsforskriften) § 7-2-1.

§ 1-2-9 Redskaps- og verktøyhold mv.

Ved fastsettingen kan det legges til grunn at godtgjørelse på kr 36 per time som skogsarbeidere mottar til dekning av kostnader ved hold av motorsag og annen redskap (avskrivning, vedlikehold og driftskostnader), ikke gir skattepliktig overskudd.

Verdsettelse av naturalytelser

§ 1-2-15 Særregler ved fastsetting av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil

(Opphevret)

§ 1-2-16 Fordel ved erverv av datautstyr og mobiltelefon brukt i arbeidsforhold

Fordel ved erverv av datautstyr og mobiltelefon brukt i arbeidet, settes til differansen mellom markedsverdi og det vederlag den ansatte har betalt for datautstyret/mobiltelefonen. Kan ikke annen verdi spesifikt påvises, legges følgende markedsverdi til grunn:

Utstyr som er mindre enn 1 år gammelt:	80 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 1 og 2 år gammelt:	50 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 2 og 3 år gammelt:	20 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er 3 år eller eldre:	kr 500 (inklusive merverdiavgift)

Med opprinnelig kostpris menes arbeidsgivers faktiske anskaffelseskostnader inklusive merverdiavgift og fratrukket eventuelle rabatter.

§ 1-2-17 Fordel ved kost og losji når fordelen ikke er fastsatt etter tariff

(Opphevret)

§ 1-2-18 Leieverdi av kårbolig/-leilighet utenfor jord- og skogbruk

Dersom en boligeiendom ved kjøpekontrakt er påheftet fri borett, skal denne ytelsen fastsettes etter reglene i § 3-2-4.

§ 1-2-20 Tariffestet brenselstilskudd til prester

Opphevet.

Avkastning av kapital

§ 1-2-30 Fordringer

Avkastning av fordringer fastsettes på bakgrunn av fordringens art, men likevel ikke under 4 prosent når skattepliktig ikke har fastsatt et beløp.

§ 1-3 Fradragssatser

Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet grunnet arbeid

§ 1-3-1 Fradrag for merkostnader til losji ved opphold i brakke/campingvogn

Bor skattepliktige under arbeidsopphold utenfor hjemmet i egen brakke/campingvogn, som ikke anses som driftsmiddel, fastsettes fradraget til kr 73 per døgn.

§ 1-3-2 Fradrag for merkostnader til kost ved opphold på hybel med kokemuligheter og privat overnatting

Skattepliktige som er på yrkes-/tjenestereise og har bodd på hybel med kokemulighet eller har overnattet privat, kan fastsette fradrag for merkostnader til kost med kr 98 per døgn fra og med første døgn.

For den del av reisen som varer ut over hele døgn fastsettes fradrag etter tilsvarende sats som for siste overnatningssted.

§ 1-3-3 Fradrag for merkostnader til kost ved opphold på hybel uten kokemuligheter eller på pensjonat eller brakke

Skattepliktige på yrkes-/tjenestereise eller som har arbeidsopphold utenfor hjemmet, som har bodd på hybel uten kokemulighet eller på pensjonat eller brakke, kan fastsette fradrag for merkostnader til kost med kr 177 per døgn frem til og med 31.august og kr 250 per døgn fra 1.september 2023 regnet fra og med første døgn. Skattepliktige må kunne sannsynliggjøre overnatting i den perioden satsen gjelder for.

For den del av reisen som varer ut over hele døgn fastsettes fradrag etter tilsvarende sats som for siste overnatningssted.

§ 1-3-4 Fradrag for merkostnader til kost på yrkes-/tjenestereiser eller arbeidsopphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer – hotellopphold

Skattepliktige som har overnatting på hotell og frokost ikke er inkludert i romprisen, kan fastsette fradrag for merkostnader til kost med kr 634 per døgn. Når kostnader til frokost er inkludert i romprisen eller disse kostnadene blir refundert etter regning, settes fradragssatsen til kr 507.

Kan ikke skattepliktige godtgjøre å ha bodd på hotell, kan fradrag fastsettes etter pensjonat-/brakkesatsen i § 1-3-3, dersom slik overnatting kan sannsynliggjøres, eventuelt etter § 1-3-2.

For den del av reisen som varer ut over hele døgn fastsettes fradrag etter tilsvarende sats som for siste overnatningssted.

§ 1-3-5 Fradrag for merkostnader til kost på besøksreiser for skattepliktig som har fri kost på arbeidsstedet

Fradrag for merkostnader til kost når besøksreisen mellom sted for arbeidsopphold og hjem ikke medfører overnatting, men varer i 6 timer eller mer, settes til kr 106 hver vei. Slik fradrag skal bare fastsettes av skattepliktige som faktisk kjøper mat på reisen og når kostnadene ikke er dekket av arbeidsgiver.

§ 1-3-6 Langtransportsjåfører - fradrag for merkostnader til kost ved kjøring i Norge og i utlandet

Fradrag for merkostnader til kost for langtransportsjåfører for kjøring i Norge og i utlandet, settes til kr 300 per døgn for perioden frem til og med 31. august og til kr 350 fra 1. september 2023. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1-3-7 Beregning av antall fraværsdøgn

Fradragene ovenfor beregnes på grunnlag av det antall døgn skattepliktige faktisk har vært fraværende fra sitt hjem av hensyn til arbeidet, inklusive selve reisen til og fra arbeidet. Skattepliktige som bor utenfor hjemmet hele året og som reiser hjem hver uke, kan som norm legge til grunn følgende fraværsdøgn:

Uten lørdagsfri	280 dager
Fri annenhver lørdag	255 dager
Fri hver lørdag	240 dager

Ved færre hjemreiser enn hver uke, må antall fraværsdøgn forhøyes.

Reiser mellom hjem og fast arbeidssted

§ 1-3-8 Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendleres besøksreiser til hjemmet

Fradrag settes til kr 1,70 per km, uansett reiselengde i året.

Avstandsfradrag for reise mellom hjem og arbeidssted og fradrag for besøksreiser til hjem i Norge eller i andre land innenfor EØS-området, er begrenset til den del av beløpet som overstiger kr 14 400, og gis ikke for beløp som overstiger kr 97 000 i året, jf. sktl. § 6-44 første ledd.

Reglene om avstandsfradrag gjelder i utgangspunktet ikke for skattepliktige som reiser til hjem utenfor EØS-området, jf. sktl. § 6-44 annet ledd første punktum. Skattepliktig som kan dokumentere bruk av privatbil til hjemreisene, kan likevel fastsette fradrag for utgiftene etter kilometersatsene som benyttes ved standardisert avstandsfradrag etter satsene ovenfor.

Forskjellige arbeidskostnader mv.

Nedenfor følger fradragssatser til bruk for arbeidstakere som har kostnader som overstiger minstefradraget. Dersom kostnadene ikke overstiger minstefradraget, skal minstefradraget benyttes.

§ 1-3-20 Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke

For bil som ikke skattlegges som yrkesbil, kan det fastsettes fradrag for bruk i yrket med kr 3,50 per km.

Ved bruk av motorbåt til yrkeskjøring, vil det i alminnelighet kunne nytties en fradragssats på kr 7,50 per km. Ved bruk av snøscooter og ATV, kan nytties en fradragssats på kr 10,00 per km. Ved bruk av tung motorsykkel (over 125 ccm), kan nytties en fradragssats på kr 2,95 per km. Ved bruk av moped eller lett motorsykkel (opp til 125 ccm) og andre motoriserte fremkomstmidler kan nytties en fradragssats på kr 2,00 per km.

Har skattepliktige har hatt med passasjerer, økes satsene ovenfor med kr 1,00 per km per passasjer. Ved kjøring på skogs- og anleggsvei, økes fradragssatsen med kr 1,00 per km. Har skattepliktige tatt med seg utstyr og materiell som på grunn av vekt og/eller beskaffenhet for øvrig ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, økes fradragssatsene med kr 1,00 per km (f. eks tilhenger).

Ved utleie av bil som formidles via nettbasert markedslass og leietaker dekker kostnadene til drivstoff i tillegg til leien, gis det fradrag for utgifter med kr 2,80 per kilometer.

§ 1-3-21 Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere

Når bygningsarbeidere selv må holde verktøy i sitt arbeid uten særskilt godtgjørelse, kan fradraget for håndverktøy fastsettes til kr 3 100 per år.

§ 1-3-22 Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører

Fradrag for uniform for drosjesjåfører kan fastsettes med kr 3 100 per år.

§ 1-3-23 Fradrag for faglitteratur

Når vilkårene for fradrag er oppfylt, kan fradrag for faglitteratur fastsettes med inntil kr 2 050 per år uten nærmere spesifikasjon.

§ 1-3-24 Spesielle fradragssatser for journalister mv.

Journalister mv. kan fastsette fradrag for kostnader til bøker, tidsskrifter, aviser mv. med inntil kr 2 050 i inntektsåret uten spesifikasjon. Kostnader til internasjonalt pressekort kan fastsettes med kr 750 når pressekort er utstedt i inntektsåret. Når kostnadene til reise i yrket ikke kan sannsynliggjøres, kan fradrag etter skjønn fastsettes med kr 3 100 per år samlet for reiser med egen bil og offentlig kommunikasjonsmiddel.

§ 1-3-25 Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet

Ved avholdelse av møte/kurs i hjemmet som ledd i inntektsgivende arbeid, kan det fastsettes fradrag med kr 10 per deltaker per møte til dekning av kostnadene til strøm, fyring, rengjøring, slitasje o.l.

§ 1-3-26 Standardfradrag for bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor mv.)

Benytter eieren minst halvparten av eiendommen til egen bolig regnet etter utleieverdien, kan det fastsettes standardfradrag med kr 2 050 for de kostnader som knytter seg til den del av eiendommen som brukes i eierens ervervsvirksomhet.

I stedet for standardfradrag kan eieren fastsette fradrag for faktiske kostnader knyttet til ervervsdelen av boligen.

For lønnstakere inngår kostnadene i minstefradraget.

Andre kostnader

§ 1-3-30 Fradrag for kostnader til doktormiddag

Opphevet

§ 1-3-40 Fradragssats for barnepassere

Den som passer andres barn i eget hjem, herunder driver familiebarnehage som næringsvirksomhet i eget hjem, kan istedenfor fradrag for faktiske kostnader, fastsette standardfradrag. Standardfradraget skal utgjøre 50 prosent av vederlaget for barnepass, men høyst kr 1 322 per måned for hvert barn til dekning av kostnader til kosthold, ekstra kostnader til vask, oppvarming mv. Har skattepliktig valgt standardfradrag, er valget bindende for de neste 5 inntektsår såfremt forholdene ikke endres vesentlig.

Kapittel 2. Innenfor virksomhet

§ 2-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektenes verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 2-1-1 Næringseiendom

Utleid næringseiendom i Norge og utlandet, samt ikke-utleid næringseiendom i Norge verdsettes etter reglene i skatteloven § 4-10 og forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven § 4-10-2 til 4-10-9.

Som næringseiendom regnes bl.a. kontorlokaler, butikker, lager, verksteder, fabrikker, hotell, parkeringshus, samt tomter. Fritidseiendommer som leies ut i eierens næringsvirksomhet skal formuesverdsettes etter reglene for uteleid næringseiendom.

Ved første gangs taksering av ikke-uteleid næringseiendom i utlandet skal formuesverdien verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi, sml. sktl § 4-10 7. ledd 3.

Omsetning av eiendommen gir i seg selv ikke grunnlag for endring av formuesverdien.

Kraftverk: Bestemmelserne over gjelder ikke kraftanlegg som verdsettes etter skatteloven § 18-5.

Skogbruksseiendommer verdsettes etter reglene i § 3-1-1.

Jordbruksseiendommer verdsettes etter reglene i § 3-1-2.

§ 2-1-2 Driftsløsøre

Formuesverdien for driftsløsøre (saldogruppene a, c og d) settes til 70 prosent av den skattemessig nedskrevne verdien ved utgangen av inntektsåret. Er saldoen negativ, settes den skattemessige formuesverdien til kr 0. Positiv saldooverdi reduseres dersom den skattepliktige påviser at den samlede faktiske verdien av driftsmidlene er lavere enn nedskrevet verdi.

Fast teknisk utstyr skal formuesfastsettes sammen med bygningen (driftsmidlet). Dette gjelder også den delen av det faste utstyret som inngår i saldo gruppe d. Vanligvis skal likevel ikke verdien på saldo gruppe d reduseres ved formuesberegningen. Slik reduksjon skal bare foretas dersom det kan dokumenteres at samlet salgsverdi på driftsmidlene i saldo gruppe d, ikke medregnet det faste tekniske utstyret, er lavere enn gruppens saldooverdi.

Saldo i saldo gruppe j (fast teknisk installasjon i bygninger, herunder varmeanlegg, kjøle- og fryseanlegg, elektrisk anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg o.l.) inngår ved formuesfastsettingen som en del av bygningen, og skal derfor ikke anses som egen formuespost.

§ 2-1-3 Innkjøpt varelager

Innkjøpt varelager verdsettes til anskaffelsesverdien, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a.

§ 2-1-4 Verdsetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.

Generelt gjelder for tilfellene a-d:

Skatteloven § 4-17 andre ledd tilsier at verdien av driftsmidler i inntektsgivende aktivitet, fastsettes til 70 prosent av skattemessig formuesverdi, mot 75 prosent for 2022.

Eksempel: 10 år gammelt skip med historisk kostpris kr. 1000 settes til skattemessig formuesverdi lik kr.190 etter nedenstående tabell. Verdien som skal inn i skattemeldingen settes til 70 prosent av skattemessig formuesverdi, lik kr. $190 \times 0,70 = kr. 133$.

a. Skip - med kjent kost pris

Verdettingsreglene gjelder alle typer skip, borefartøyer, boligrigger, fiskefartøyer, taubåter mv. (jf. Ot. prp. nr. 1 97/98 punkt 6.4)

Nybygde skip skal i leveringsåret (år 1) verdsettes til 85 prosent av kostpris uansett når i året de leveres. Fra år 2 til og med år 15 skal gjenværende skattemessig formuesverdi årlig reduseres med 15 prosent. Avrundet uten desimaler vil den skattemessige formuesverdien utgjøre i prosent av kostpris som ny.

Leveringsår	Prosent av kostpris
1	85
2	72
3	61
4	52
5	44
6	37
7	31

8	26
9	22
10	19
11	16
12	14
13	12
14	10
15	10

Skip levert i 2008 eller tidligere, verdsettes til 10 prosent av kostpris. Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsverdien for et skip vil være lavere enn den beregnede skattemessige formuesverdien, kan salgsverdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsverdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

Selv om et skip skifter eier, skal skipets kostpris som nytt legges til grunn for beregningen.

b. Skip - med ukjent kost pris

Ved kjøp av skip hvor det ikke er mulig å fastslå byggeprisen, kan det tas utgangspunkt i 85 prosent av kjøpers kostpris. Det gis videre 15 prosent årlig reduksjon av gjenværende formuesverdi inntil skipet har nådd en alder på 15 år fra det var ferdigbygd. Restverdien blir stående videre som skattemessig formuesverdi.

Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsverdien for et skip vil være lavere enn den beregnede skattemessige formuesverdien, kan salgsverdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsverdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

c. Påkostninger

Betydelige påkostninger skal vurderes for seg og verdsettes særskilt. Påkostninger på 20 prosent og over av skipets kostpris som nytt eller brukt, anses som betydelige. Slike påkostninger skal verdsettes til 85 prosent i år 1 med en årlig reduksjon på 15 prosent av gjenværende verdi i 15 år. Verdien kan ikke settes lavere enn 10 prosent av påkostningens kostpris. En betydelig påkostning vil etter dette behandles tilsvarende anskaffelsen av et nytt skip, jf. § 2-1-4 a.

Den skattemessige formuesverdien av det "oppriinnelige" skipet må reduseres med eventuell forholdsmessig verdi av utstyr som tas ut i forbindelse med en ombygging.

Påkostninger på under 20 prosent av skipets kostpris skal ikke verdsettes særskilt. Slike mindre påkostninger vil dermed ikke ha innvirkning på den skattemessige formuesfastsettingen. Påkostninger fordelt over flere år vil kunne ses i sammenheng ved anvendelse av 20-prosentgrensen.

d. Kontrakter

Nybyggingskontrakter for skip skal verdsettes til 85 prosent av kontraktsprisen.

§ 2-1-5 Kapitaliseringsfaktor

Kapitaliseringsfaktoren for 2023 er fastsatt til 10. Denne skal nytties ved beregningen av formuesverdien på varige rettigheter, utleierettigheter (jf. §§ 3-1-1 og 3-1-2), formuesverdien på retten til å kreve festearvgift (jf. §§ 1-1-7 og 3-1-3) og gjeldsfradrag (jf. § 1-1-7).

§ 2-2 Inntektssatser

§ 2-2-1 Uttak

(Opphevet)

§ 2-2-2 Uttak av klær i bloggvirksomhet

Når klær som det gis fradrag for i bloggvirksomhet tas ut til privat bruk, skal inntektsføring foretas med et beløp tilsvarende 60 prosent av varens kostpris.

Privat bruk omfatter også når varene gis bort til venner, veldedige organisasjoner eller lignende.

Andre varer verdsettes til det beløp skattyter ville oppnådd ved salg av de uttatte varene.

§ 2-3 Fradragssatser

Bokføringspliktige skattytere gis fradrag for faktiske kostnader, dokumentert ved bilag, med mindre annet er bestemt nedenfor.

§ 2-3-1 Kostnader til kost og losji til ansatte (når disse ikke er fastsatt etter tariff)

Satsene tilsvarer satsene for fri kost og losji i forskrift 22. november 2022 nr. 2002 (satsforskriften) § 6.

Satser for inntektsåret 2023:

	Sats per dag, kroner
Fritt opphold (kost og losji)	138
Fri kost (alle måltider)	98
Fri kost (to måltider)	76
Fri kost (ett måltid)	50
Fritt losji (eget eller delt rom)	40

Det skal bare regnes med det antall dager som arbeidstakeren faktisk mottar slike ytelser

§ 2-3-2 Lønn til hjemmeværende barn som samtidig går på skole

Normalsatser for arbeid utført av barn:

	1.1.2023 – 20.4. 2023	21.4. - 31.12. 2023
Alder	Timesats, kroner	Timesats, kroner
17 år	137	148
16 år	132	143
15 år	115	124
14 år	101	110
13 år	90	98

Det kan bare unntaksvis bli tale om å fradragsføre lønn til egne barn under 13 år.

For barn mellom 13 og 15 år er timesatsene redusert skjønnsmessig i forhold til satsene for barn i alderen 16-17 år. Eventuell overgang til høyere sats gjelder fra og med den måneden vedkommende fyller år.

Satsene bør normalt legges til grunn uansett til hvilke tider arbeidet er utført. Kost til forsørgede barn kan ikke ses på som betaling for arbeid.

§ 2-3-3 Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten

For campingvogn, som er anskaffet til privat bruk, som også brukes til spisebrakke/overnattingsbrakke for ansatte i eierens virksomhet, kan det bare gis fradrag for den ekstra verdiforringelsen som skyldes bruken i virksomheten. Slik ekstra verdiforringelse settes skjønnsmessig til kr 146 per døgn. Det årlige fradraget

begrenses oppad til 10 prosent av vognens kostpris som ny dersom skattyteren eier den, eller til den årlige leie dersom campingvognen leies.

§ 2-3-4 Diverse satser ved bruk av private formuesobjekter i virksomhet

Der skattepliktige benytter egne private formuesobjekter i virksomhet, gis fradrag etter samme satser som for lønnstakere, se kapittel 1.

a. Bruk av privat bil/båt i virksomheten:

Se § 1-3-20

b. Campingvogn brukt av eieren til overnatting – i egen virksomhet:

Se § 1-3-1.

c. Bruk av eget hjem til møte- og kursvirksomhet:

Se § 1-3-25.

d. Bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor):

Se § 1-3-26.

§ 2-3-5 Avgrensning av representasjonskostnader (Opphevet)

§ 2-3-6 Kostnader til sjøhyre mv. for ikke bokføringspliktige fiskere

Foreligger ikke dokumentasjon, kan fradrag for merkostnad til sjøhyre mv. godtas med inntil kr 3100 for helårsfiskere og kr 2050 for sesongfiskere. Fradraget inngår i et evt. minstefradrag.

Kapittel 3. Spesielle verdettingsregler og satser for primærnæringene

§ 3-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt i denne forskriften, skal formuesobjektenes verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i skattemeldingsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 3-1-1 Skogbrukseiendommer

Skogeiendommer verdsettes til avkastningsverdien skogen har på lengre sikt ved rasjonell skjøtsel og drift, jf. skatteloven § 4-11, andre ledd og kapittel 4 i denne forskriften.

Verdien av skogbrukseiendom i inntektsgivende aktivitet, fastsettes til 70 prosent av skattemessig formuesverdi, jf. skatteloven § 4-17 andre ledd. Dette tilsvarer en nedjustering av formuesverdiene med 6,7 prosent i forhold til verdien for 2022. Formuesverdien for 2023 vil fremgå av forhåndsutfyld skattemelding.

Generell revisjon av de skattemessige formuesverdiene skal skje når Skattedirektoratet bestemmer.

Har skogverdien endret seg vesentlig i året (f.eks. pga. tilkjøp, frasalg, fredning, naturskade eller lignende), må verdien beregnes på nytt, og rapporteres i skattemeldingen.

Skogfaktor som skal nyttes ved beregningen er satt til 5, jf. § 4-9 i denne forskriften.

For å beregne den skattemessige formuesverdien av utleide rettigheter (jakt-, fiske- og fallrettigheter mv.) knyttet til skogeiendommen, kapitaliseres brutto leieverdi med kapitaliseringsfaktor 10, se § 2-1-5.

Om bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål, se § 3-1-3.

Den skattemessige formuesverdien på jaktrettighet utnyttet av den skattepliktige selv, beregnes ved at antall felte dyr innen de forskjellige kategoriene som er nevnt under § 3-2-5, multipliseres med de verdiene som er angitt der. Det totale produktet multipliseres med kapitaliseringsfaktoren, se § 2-1-5.

§ 3-1-2 Jordbruks eiendommer

Jordbruks eiendommer skal verdsettes under ett med bygninger og rettigheter som hører til eiendommen, jf. skatteloven § 4-11 første ledd.

Det skal ikke foretas noen generell økning av de skattemessige formuesverdiene per 1. januar 2024. Verdien av jordbruks eiendom i inntektsgivende aktivitet fastsettes til 70 prosent av skattemessig formuesverdi, jf. skatteloven § 4-17 andre ledd. Dette tilsvarer en nedjustering av formuesverdiene med 6,7 prosent i forhold til verdien for 2022. Formuesverdien for 2023 vil fremgå av forhåndsutfyld skattemelding.

Eksempel: Jordbruks eiendom ble for skattefastsettingsåret 2016 satt til skattemessig formuesverdi lik kr. 1000. Etter at 10 prosent formuesrabatt ble lagt inn for skattefastsettingsåret 2017 ble verdien i forhåndsutfyld skattemelding satt til kr. 900. For skattefastsettingsåret 2023 settes verdien til 70 prosent av verdien i 2016. I praksis utgjør det 70/75 av verdien som ble nyttet ved forhåndsutfyllingen for 2022.

Skattemessig formuesverdi for enkeltstående eiendommer som er vesentlig lavere enn skattemessig formuesverdi for sammenlignbare eiendommer, skal økes. Har en eiendom steget i verdi fra 1. januar 2023 pga. vesentlige påkostninger mv., skal den skattemessige formuesverdien økes. Det samme gjelder for påkostninger mv. foretatt tidligere år, men som pga. manglende eller ufullstendige opplysninger først er blitt kjent for skattemyndighetene på et senere tidspunkt.

Skattemessig formuesverdi på eiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av den skattemessige formuesverdien. Retningslinjene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Den skattemessige formuesverdien skal settes ned, dersom den for våningshus som nyttes som primærbolig overstiger 25 prosent av husets dokumenterte omsetningsverdi, se sktl. § 4-10 andre ledd andre punktum. Prosentandelen skal likevel være 70 for den delen av den dokumenterte omsetningsverdien som overstiger 10 000 000 kroner, se sktl. § 4-10 andre ledd tredje punktum. Den skattemessige formuesverdien av våningshus som nyttes som sekundær bolig skal settes til 100 prosent av den dokumenterte omsetningsverdien, se sktl. § 4-10 tredje ledd. Den skattemessige formuesverdien av våningshus som nyttes som fritidsbolig skal settes ned dersom den overstiger 30 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi

For den øvrige del av eiendommen skal formuesverdien før verdettingsrabatt etter skatteloven § 4-17 andre ledd, verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris (for nybygg inkludert grunn) eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi.

Den skattemessige formuesverdien på jakt-, fiske- og fallrettigheter skal inngå i jordbruks eiendommens totale skattemessige formuesverdi, jf. skatteloven § 4-11, første ledd. Om beregning av verdiene, se § 3-1-1 "Skogbruks eiendommer".

Om bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål, se § 3-1-3.

Om driftsløsøre, se til § 2-1-2.

§ 3-1-3 Bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål

Formuesverdien av kravet på festeavgift beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med kapitaliseringsfaktor 10, se § 2-1-5.

§ 3-1-4 Varelager, buskap og oppdrettsfisk

Varebeholdning settes til anskaffelsesverdi, eller tilvirkningsverdi for egentilvirkede varer, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a. Som tilvirkningsverdi regnes kostpris for råstoff, halvfabrikata, hjelpestoffer og produksjonslønn.

a. Buskap

Reglene om verdsetting av buskap er gitt i kapittel 5 i denne forskriften.

Storfe

	Ordinære satser, kroner	I prosent av voksne dyr
Kyr tilført i året	8700	
(har kalvet)		

Kviger over 12 måneder	6100	70
(ikke kalvet)		
Kviger under 12 måneder	2600	30
Okser over 12 måneder	6100	70
Okser under 12 måneder	2600	30
Griser		
	Ordinære satser, kroner	I prosent av voksne dyr
Avlsgriser tilført i året	2900	
(over 6 måneder)		
Slakteferdige griser	2100	
Slaktegriser ca. 4 måneder	1700	80
Slaktegriser ca. 3 måneder	1250	60
Smågriser ca. 2 måneder	850	40
Smågriser under 2 måneder	400	20
Småfe		
	Ordinære satser, kroner	I prosent av voksne dyr
Sauer tilført i året (over 12 måneder)	760	
Sauer under 12 måneder	460	60
Geiter tilført i året (over 9 måneder)	480	
Geiter under 9 måneder	140	30

Fjørfe

Etter forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven § 14-5-3 skal verpehøner og kyllinger som skal settes inn i eggproduksjon verdsettes til slakteverdi. Slakteverdien settes til:

	Verdi per stk., kroner
Verpehøner	4
Kyllinger	4

Innkjøpte dyr (kyllinger) til oppføring skal settes til innkjøpsprisen med tillegg av medgåtte førkostnader mv. fram til årsskiftet.

Pelsdyr

Satsene nedenfor skal nytties ved fastsetting av formuesverdier på levende dyr og usolgte skinn.

Aksjeselskaper skal ved fastsettingen bruke satsene både på levende dyr og skinn som ikke er solgt. Enkeltpersonforetak og ansvarlige selskaper skal ved fastsettingen bare bruke satsene på markedsførte skinn som ikke er solgt.

	Verdi per stk., kroner
Sølvrev	340
Blårev og annen rev	315
Mink	140

Hester

I. Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport

Trav- og galopphester føres opp med antatt salgsverdi. Hester av eget oppal under 1 år bør normalt settes til minst kr 25 100. Denne verdi økes for hvert år inntil 3 år. Hester som har nådd denne alder i 2023, skal verdsettes til minst kr 59 200. Er hesten forsikret og 15 prosent av forsikringssummen overstiger satsene foran, legges 15 prosent av forsikringssummen til grunn. Verdien for slike hester eid utenfor næringsvirksomhet, kan ikke settes ned før det er sannsynlig at vedkommende hest har en lavere salgsverdi.

II. Andre innkjøpte hester verdsettes til salgsverdi.

III. Hester av eget oppal og innkjøpte hester til bruk i virksomhet (unntatt hester under romertall I), fastsettes til tilvirkningsverdien ved eget oppal.

Satser for eget oppal:

	Fjording Verdi, kroner	Dølahest Verdi, kroner
Hester inntil 1 år	1900	2600
Hester inntil 2 år	4600	6500
Hester inntil 3 år	7300	10200
Hester over 3 år	9200	12800

Verdien av voksne hester under romertall III blir stående uendret inntil realisasjon.

Andre dyr

Formuessatsene for rein er fastsatt etter bestemmelsene i skatteloven § 4-11, tredje ledd. Satsene har ingen betydning for fastsettingen av inntekt, jf. skatteloven § 8-1, første ledd, bokstav a.

	Verdi per dyr, kroner
Rein over 1 år	1100
Rein under 1 år (fjorårskalver)	600
Bifolk (uten kube)	430

b. Korn

	Tilvirkningsverdi per kg, kroner
Mathvete	1,50
Fôrvete	1,50
Matrug	1,50
Fôrrug	1,50
Rughvete	1,40
Bygg	1,40
Havre	1,40
Oljefrø	3,60

c. Poteter

	Tilvirkningsverdi per kg, kroner
Matpoteter	1,60
Fabrikkpoteter	1,10

d. Avlingslager til oppfôring på egen buskap

Tilvirkningsverdi per kg, kroner

Høy	1,45
Halm, ammoniakkbehandlet	0,95
Grassurfôr	0,45

Tilvirkningsverdien på andre fôrmidler settes til kr 1,50 per førenhet. (FEm)

e. Lager av skogsvirke (som ikke er levert)

Tilvirkningsverdien settes til kostnadene ved hogst, kjøring mv. Verdien av eget arbeid skal ikke tas med.

f. Annet varelager for salg

Salgsprodukter verdsettes til ca. 40 prosent av netto salgsverdi.

Planter på friland i planteskoler verdsettes til 20 prosent av netto salgsverdi ved engrossalg.

g. Oppdrettsfisk, skjell mv.

På grunn av risikoen for sykdom, skade, svinn etc. settes verdien på oppdrettsfisk og skjell til 65 prosent av tilvirkningsverdien. I tilvirkningsverdien inngår kostnader til innkjøp av yngel/smolt/settefisk, til fôr og til leid arbeidskraft.

Beholdning av blåskjell og lignende stående i sjøen, verdsettes ikke.

§ 3-1-5 Akvakulturtillatelse som gir rett til oppdrett i sjø av laks, ørret og regnbueørret

Akvakulturtillatelse som gir rett til oppdrett i sjø av laks, ørret og regnbueørret er skattepliktig formue jf. skatteloven § 4- 1 jf. § 4-54. Akvakulturtillatelser verdsettes til 25 prosent av omsetningsverdien, se skatteloven § 4-17 tredje ledd.

For nærmere veiledning se Skattedirektoratets veiledning «[Veiledning til bruk ved formuesfastsettelse av akvakulturtillatelser som gir rett til produksjon i sjø av laks, ørret og regnbueørret](#)» 2. februar 2023.

Bestemmelsen gjelder ikke-tidsbegrensede kommersielle matfisktillatelser som er i selskapets eie etter akvakulturregisteret, det vil si akvakulturtillatelser registrert som Matfisk, Matfisk (5 prosent MTB økning), Matfisk-Grønn A-C, Matfisk-Grønn A (5 prosent MTB økning), Matfisk Grønn-konvertert og Økologisk Matfisk.

§ 3-2 Inntektssatser

§ 3-2-1 Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger.

a) Melk per årsgeit	400 kg
b) Ull per voksen sau	3,5 kg
c) Ull per lam	1,5 kg
d) Egg per høne	16 kg
e) Honning per kube	35 kg

§ 3-2-2 Verdsetting av produkter uttatt til husholdning og føderåd

Produkter/varer som tas ut fra næringen til husholdning og føderåd verdsettes til omsetningsverdi, dvs. den verdien produktet/varen ville fått ved salg.

§ 3-2-3 Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk

a. Verdien av uttatt melk per husstandsmedlem: kr 400 per år.

For personer over 70 år reduseres satsen for melk til det halve.

b. Verdien av uttatte poteter per husstandsmedlem: kr 120 per år.

For barn under 10 år og for personer over 70 år reduseres satsen for poteter til det halve.

c. Verdien av uttatt fisk per husstandsmedlem: Kr 1 900 per år.

For barn under 10 år og personer over 70 år reduseres satsen til det halve.

d. Verdien av uttatt reinkjøtt settes til kr 2 950 pr. husstandsmedlem.

For barn under 10 år og personer over 70 år reduseres satsen til det halve.

§ 3-2-4 Brutto leieverdi av kårbolig på gårdsbruk

Leieverdiene beregnes etter følgende sjablongverdier:

Bruksareal	Leieverdi, kroner
Over 100 m ²	39 200
60 – 100 m ²	29 400
Under 60 m ²	19 600

Bruksareal er det arealet i boligen som er innredet til boformål. Det inkluderer kott, ganger, vindfang mv., og innredede rom i kjeller og loft (for eksempel vaskerom, stue, soverom mv.). Det er bare areal innenfor en takhøyde på min. 1,90 m som teller med. Det er uten betydning om bare deler av boligen faktisk benyttes.

Er det ikke bade-/dusjrom eller wc i boligen, reduseres verdien med 25 prosent. Dersom kåryter og kårmottaker med borett bor sammen (ikke i hver sin leilighet), anses boligen som "kårbolig", og leieverdien er skattepliktig for kårmottaker. Leieverdien beregnes etter sjablongverdiene, men reduseres med 40 prosent. Kåryter kan kreve fradrag for 60 prosent av kostnadene knyttet til boligen.

§ 3-2-5 Netto fordel av egen utnyttet jaktrett

Når den som disponerer en jaktrett selv har utnyttet denne, skal nettofordelen per felte dyr settes lik satsene som er gjengitt nedenfor:

	Verdi per dyr, kroner
Elg; eldre okse	10 600
Elg, ungdyr (1½ år) + eldre hunndyr	8 300
Elg, kalv	3 500
Reinsdyr (voksen)	2 000
Hjort (voksen)	3 600

§ 3-2-6 Verdi av uttatt brensel fra egen skog

Uttak av ved til privat bruk og kårytelse, fra skog som er eller inngår i egen virksomhet, inntektsføres med kr 650 per løs m³ (kr 2 100 per favn).

Dersom uttaket består av energivirke i form av flis, settes inntekten til kr 240 per løs m³.

§ 3-2-7 Verdien av stallplass og uttatt grovfôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen

Verdien av stallplass og uttatt grovfôr til hester som nyttes i travsport eller på annen måte utenom jord- og skogbruksnæringen, settes til kr 20 100 for voksne trav- og galopphester. For hobbyhester utenom trav- og galoppsport, settes uttaket til kr 13 900 og for ponnier til kr 9 100. Satsene reduseres skjønnmessig for føl og unghester.

§ 3-2-8 Definisjon av "tre normalårsverk" i forskrift 19. november 1999 nr.1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven § 10-42-3 "Om overføring av skjerming mellom virksomheter"

Tre normalårsverk jf. forskriften § 10-42-3 a utgjør 750 dagsverk eller 5625 arbeidstimer.

§ 3-3 Fradragssatser

§ 3-3-1 Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme, grønn omsorg og forpleining

Drives gårdsturisme, grønn omsorg eller forpleining som virksomhet, og virksomheten omfatter bespisning, kan det, som alternativ til fradrag for dokumenterte kostnader, fastsettes fradrag for kost tilsvarende satsene i § 2-3-1 med et tillegg på 30 prosent.

§ 3-3-2 Kostnader til kost mv. for ikke bokføringspliktige lottfiskere

Ikke bokføringspliktige lottakere som ikke tar del i felles kosthold om bord, kan kreve fradrag for dokumenterte kostnader til kost.

Fradrag for småutgifter kan bare kreves for dokumenterte merkostnader til telefon, ekstra avis mv.

Hjemmefiskere (overnattning hjemme) som ikke kan dokumentere kostutgifter, må fastsette fradraget skjønnsmessig. Som veiledning for skjønnet kan nyttes en sats på kr 115 per dag.

§ 3-3-3 Kostnader ved brutto fastsetting av egen utnyttet jaktrett

Kostnader til gevær, ammunisjon, mv. kan maksimalt føres til fradrag med kr 3 100.

§ 3-3-4 Fradrag for forkostnader til gjeterhund i sau- og reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, kan det alternativt kreves et samlet fradrag for kostnader til før på kr 2 700 for hver næringsdrivende (ved deling av næringsinntekt mellom ektefeller anses ektefellene i denne sammenheng som én næringsdrivende). For lønnet gjeters hundehold inngår kostnadene i minstefradraget.

§ 3-3-5 Fradrag for merkostnader til kost i reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, kan reineiere som må overnatte utenfor sin bolig eller sekundærbolig, fastsette fradrag for merkostnader til kost etter en sats tilsvarende satsen for kostbesparelse i hjemmet. Satsen er kr 98 per døgn.

Det må godtgjøres at oppholdet har vært nødvendig i forbindelse med reindriften.

Kapittel 4 Særlig om verdsetting av skog

§ 4-1 Kapitlets virkeområde

Dette kapitlet for fastsetting av formuesverdi på skogeiendommer gjelder den avkastningsverdien som skogen gir på lengre sikt ved rasjonell skjøtsel og drift. Kapitlet gjelder bare for økonomisk drivbare arealer. Det gjelder ikke fastsettelse av verdi av sandtak, torvtak, steinbrudd, tomter, jaktrettigheter, fiskerettigheter og lignende.

Med økonomisk drivbare arealer menes arealer med skog i hogstklassene 1-5 hvor driftsforholdene (terrell og avstand til vei mv.) er slik at avvirkningen, når skogen er hogstmoden, gir økonomisk overskudd per avvirket kubikkmeter trevirke.

§ 4-2 Hvem har rapporteringsplikt etter dette kapittel

Alle som eier økonomisk drivbar skog med tilvekst ut over det som er tilstrekkelig til å dekke gården behov for brensel, gjerdematerialer og til mindre reparasjoner, skal fastsette formuesverdien i skattemeldingen.

§ 4-3 Verdsetting

Fastsetting av formuesverdien på skogeiendommer skal skje ved å kapitalisere en soneberegnet nettoverdi av den årlige nyttbare tilveksten.

Nettoverdien per kubikkmeter tilvekst fremkommer ved at det fra gjennomsnittspriser som nevnt i § 4-5, gjøres fradrag for kostnader som nevnt i § 4-6.

§ 4-4 Årlig nyttbar tilvekst

Skogeidommens årlig nyttbare tilvekst fremkommer ved å multiplisere eiendommens økonomisk drivbare areal, fordelt på 4 bonitetsklasser, med den fastsatte tilvekstraten for den enkelte bonitetsklasse.

Skogeieren skal oppgi størrelsen på det økonomisk drivbare skogarealet på sin eiendom, og hvordan dette fordeler seg på de fire bonitetsklassene, Svært høy (H 23-26), Høy (H 17-20), Middels (H 11-14) og Lav (H 6-8).

Tilvekstratene for de enkelte bonitetsklassene er fastsatt til:

Svært høy 0,7 m³ per daa

Høy 0,4 m³ per daa

Middels 0,25 m³ per daa

Lav 0,08 m³ per daa.

§ 4-5 Priser

Ved verdsettingen legges til grunn at landets skogareal deles i tre prissone. I hver sone fastsetter Skattedirektoratet en beregnet gjennomsnittspris. Det er ikke adgang til å foreta individuell korreksjon av prisene. Sjablong for prissone hentes automatisk basert på kommune og gårds- og bruksnummer og verdien beregnes automatisk i skattemeldingen.

§ 4-6 Kostnader

Ved verdsettingen legges til grunn at landets skogareal deles i tre kostnadssoner. I hver sone fastsetter Skattedirektoratet en gjennomsnittskostnad (kostnadssjablong) som beregnes på grunnlag av erfaringstall for faste kostnader og driftskostnader. Det er ikke adgang til å avvike fra gjennomsnittskostnaden (kostnadssjablongen) med mindre dette følger av § 4-7. Sjablong for kostnadssone hentes automatisk basert på kommune og gårds- og bruksnummer og verdien beregnes automatisk i skattemeldingen.

§ 4-7 Korreksjon for spesielt høye kostnader

Er skogeierens reelle driftskostnader (inkludert indirekte kostnader) vesentlig høyere enn den kostnadssjablongen som gjelder for den kommunen eiendommen ligger i, og årsaken er enten vanskelig terrenget eller over gjennomsnittlig lang driftsvei, kan den skattepliktige kreve å nytte en høyere kostnadssjablong.

§ 4-8 Korreksjon for unormal hogstklassefordeling

Kan det dokumenteres at arealet med ungskog (hogstklassene 1, 2 og 3) utgjør 70 prosent eller mer av det økonomisk drivbare arealet, reduseres formuesverdien med 15 prosent. Tilsvarende vil ungskogsareal på 85 prosent eller mer av det økonomisk drivbare arealet, gi en reduksjon i formuesverdien på 25 prosent.

§ 4-9 Kapitalisering

Ved kapitalisering av nettoverdien av den årlige nyttbare tilveksten, er skogfaktoren fastsatt til 5.

§ 4-10 Manglende eller ufullstendig rapportering

Unnlater skogeieren å levere skjemaet RF-1016 "Formue av skogeidom", eller det oppgis uriktige tall, vil skogeidommens formuesverdi bli fastsatt ved skjønn. Ved skjønnet kan skattekontoret innhente veiledende grunnlagsmateriale fra den lokale skogforvaltning.

§ 4-11 Generelle revisjoner

Generelle revisjoner av skogens formuesverdi skal skje når Skattedirektoratet bestemmer det.

§ 4-12 Enkeltrevisjoner

Formuesverdien på den enkelte skogeiendom skal revideres når den formuesverdi som ble fastsatt ved siste revisjon, er uriktig som en følge av følgende forhold:

tilkjøp

frasalg

fredning

naturskader

dokumentasjon av endret fordeling av areal på bonitetsklasser (eks. ny skogbruksplan, områdeplan eller lignende).

Revisjonen foretas etter initiativ fra skogeieren, eller når de regionale fastsettingsmyndigheter finner det nødvendig.

Kapittel 5 Særlig om åpningsbalanse og senere balanse i jord- og skogbruk

§ 5-1 Åpningsbalanse

5-1-1 Overføring av formuesobjekter ved arv, gave eller gavesalg

Ved overføring av formuesobjekter ved arv, gave eller gavesalg skal gavemottaker tre inn i givers inngangsverdier og øvrige skattekjeldeposisjoner, som er knyttet til formuesobjektene, jf. skatteloven § 9-7 første til tredje ledd.

Ved overføring av alminnelig gårdsbruk eller skogbruk når giveren kunne realisert slike eiendommer uten gevinstbeskatning på gavetidspunktet, settes inngangsverdien til $\frac{3}{4}$ av antatt salgsverdi, jf. skatteloven § 9-7 femte ledd.

Ved gavesalg til nærmiljøet som overtar hele eller deler av virksomheten, kan overdrageren velge å unnlate inntektsoppgjør og i stedet la gavemottakeren tre inn i overdragerens inngangsverdier og skattekjeldeposisjoner som er knyttet til den overførte virksomheten, jf. skatteloven § 9-7 tredje til sjette ledd.

5-1-2 Overføring av formuesobjekter uten kontinuitet

I åpningsbalansen skal aktiva være inndelt i grupper og skal for jord- og skogbrukets vedkommende være spesifisert etter gjeldende skjema for rapportering.

Fordringer og gjeld skal være spesifisert i balansen eller på særskilt liste over saldi i reskontroboken. Innestående skogavgiftsmidler som skogeieren ikke har et ubetinget krav på å få utbetalt, tas ikke med i skogbrukets balanse.

Ved verdsettelsen av de forskjellige eiendeler i åpningsbalansen i nye regnskaper skal følgende regler følges:

Ved oppføring av fast eiendom, maskiner og redskap skal en ta utgangspunkt i den virkelige kostpris for den nåværende eier.

Har eieren overtatt eiendommen med løsøre under ett, må kostprisen fordeles på fast eiendom og løsøre etter skjønn. Kostprisen for den faste eiendommen må fordeles på jord, bygninger (og andre avskrivbare anlegg) og skog.

Hester føres opp enkeltvis med navn, alder og antatt salgsverdi.

Andre husdyr føres opp i grupper etter art, kjønn og alder.

Kuer føres opp med gjennomsnittlig slakteverdi med tillegg av 15 prosent. Høyere antatt salgsverdi basert på størrelse, alder, kvalitet og drektighetsgrad må dokumenteres.

For kviger, kalver, okser og griser over 2 måneder finnes enhetsprisen for hver gruppe på grunnlag av antatt salgsverdi for det enkelte dyr.

Smågriser, sauers, geiter og fjærfe verdsettes etter en felles enhetspris innen hver gruppe, beregnet på grunnlag av antatt salgsverdi.

Avlingslager skal føres opp med antatt salgsverdi. Halvfabrikata som f.eks. planter i vekst, verdsettes til salgsverdien på vedkommende stadium.

Innkjøpt varelager i jordbruksområdet som kraftfôr, kunstgjødsel, drivstoff mv. verdsettes til innkjøpspris med tillegg av frakt.

Materiallager i jordbruksområdet foredlet av virke fra egen skog føres opp med netto salgsverdi på det tidspunkt da virket ble foredlet. Innkjøpt materiallager i jordbruksområdet verdsettes til innkjøpspris med tillegg av frakt.

Hvis det drives foredling av skogsvirke med salg for øye, føres materiallageret opp med antatt netto salgsverdi på det tidspunkt da virket ble foredlet.

Lager av tømmer, kubb, ved o.l. under skogbruksbalanse verdsettes etter påløpte direkte driftsutgifter, verdi av eget arbeid og bruk av egne driftsmidler medregnet, men uten tillegg for rotverdien.

§ 5-2 Senere balanse

Fast eiendom, maskiner og redskap skal i utgående balanse føres opp med de samme verdier som eiendelene er ført opp med i årets åpningsbalanse, ev. kjøpesum ved overtakelse av næring i løpet av året. Det gjøres tillegg for nyanlegg, forbedringer og aktiveringspliktige tilkjøp, og fradrag for offentlige tilskudd, avskrivninger, frasalg o.l. samt fradrag for skattepliktig del av frigitt skogavgift til nyanlegg i skogbruksområdet.

Dyr som var voksne allerede ved årets begynnelse og som fremdeles er i behold, skal ved årets slutt verdsettes etter beregnet gjennomsnittsverdi av alle voksne dyr innen den enkelte dyreart i åpningsbalansen. Som voksne ved årets begynnelse regnes i denne forbindelse storfe over 2 år, avlsgriser over 1/2 år, geiter over 9 måneder og dessuten sau, gjess, ender og kalkuner som var over 1 år. Innkjøp av hel besetning (eller del av besetning ved etappevis overtakelse) likestilles med åpningsbalanse i første punktum.

Nye dyr av samme slag som er nevnt i annet ledd og som er av eget oppal, skal i prinsippet verdsettes til tilvirkningsverdien som for andre varer. Skattedirektoratet fastsetter hvert år etter at Landbruks- og matdepartementets uttalelse er innhentet, de enhetspriser som skal nytties for nye dyr ved årets fastsetting.

Med utgangspunkt i enhetsprisene for nye voksne dyr, jf. 3. ledd, fastsettes enhetspriser for nye dyr av eget oppal etter følgende forholdstall:

Kriger over 12 måneder (ikke kalvet) 70 pst.

Kriger under 12 måneder 30 pst.

Okser over 12 måneder 70 pst.

Okser under 12 måneder 30 pst.

Sauer under 12 måneder 60 pst.

Geiter under 9 måneder 30 pst.

Slaktegriser ca. 5 måneder 100 pst.

Slaktegriser ca. 4 måneder 80 pst.

Slaktegriser ca. 3 måneder 60 pst.

Smågriser ca. 2 måneder 40 pst.

Smågriser under 2 måneder 20 pst.

Beregnet enhetspris, jf. 3. og 4. ledd, som overstiger kr 1 000, avrundes til nærmeste kr 100. Enhetspriser på kr 500–1 000 avrundes til nærmeste kr 50. Lavere enhetspris avrundes til nærmeste kr 10. Ved beregning av ny enhetspris for dyr fra åpningsbalansen, jf. reglene i 2. ledd, foretas avrunding til nærmeste kr 10.

Innkjøpte dyr av samme slag som nevnt foran til fornyelse og utvidelse av egen buskap, verdsettes etter samme retningslinjer som buskap av eget oppal.

Fôringsdyr og ungdyr innkjøpt med tanke på salg som slakt eller omsetning som livdyr, verdsettes til innkjøpspris med tillegg av beregnede fôrutgifter mv fram til årsskiftet (tilvirkningsverdien).

Hester av eget oppal og innkjøpte hester i jord- og skogbruksnæring ansettes til tilvirkningsverdien ved eget oppal. Verdien av voksne hester blir stående uendret inntil realisasjon.

Verpehøner og kyllinger som skal settes inn i eggproduksjon, verdsettes til slakteverdi.

Lager av grovfôr, korn, frø, grønnsaker, frukt og planter for salg i veksthus eller på friland skal balanseføres etter tilvirkningsverdien, jf. skatteloven § 14-5 andre ledd bokstav a. Den samme verdsettelsesmåte nyttes også for lager av foredlet skogsvirke samt lager av ull, huder og skinn. Dersom ikke noe annet kan dokumenteres nyttes takseringsreglene bestemmelser om varelagervurdering i landbruket.

Lager av tømmer, kubb, ved mv. skal verdsettes til tilvirkningsverdien. Dette tilsvarer stort sett utgiftsførte beløp til hogging, kjøring mv av lagerpartiet. Verdien av eget arbeid skal ikke tas med, men derimot skal direkte kostnader ved bruk av egne maskiner tas med.

Den årlige sluttbalansen (utgående balanse) blir uten endringer å regne som åpningsbalanse (inngående balanse) for det påfølgende regnskapsår. Dersom skattemyndighetene har endret balanseverdiene med endelig virkning, skal skattyteren gjennomføre tilsvarende rettinger i regnskapet.